

Benchmark Huishoudelijk Afval

Peiljaar 2014

Management Rapportage Gemeenten
(onderdelen A en B1)

Renkum

Status: Definitief
Datum: 7 november 2015

Benchmark
Huishoudelijk Afval

Inleiding

In deze managementrapportage van de Benchmark Huishoudelijk Afval worden de afvalprestaties van Renkum vergeleken met het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten.

De afvalprestaties worden vergeleken en geanalyseerd op een viertal prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Deze rapportage biedt inzicht in hoe uw gemeente presteert op de afvaldriehoek ten opzichte van de benchmark (= het gemiddelde van gemeenten met eenzelfde mate van hoogbouw in hun verzorgingsgebied).

Doel en afbakening

Benchmarking is een vorm van prestatie meting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun afvalprestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

Hoogbouwklasse

In de benchmark worden gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn, en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse.

De volgende hoogbouwklassen zijn gedefinieerd:

Klasse A	50 t/m 100% hoogbouw
Klasse B	30 t/m 49% hoogbouw
Klasse C	20 t/m 29% hoogbouw
Klasse D	0 t/m 19% hoogbouw

In deze rapportage wordt Renkum vergeleken met het gemiddelde van KLASSE C.

Leeswijzer

Op de eerstvolgende pagina zijn de kernprestaties weergegeven, ofwel de belangrijkste prestatie-indicatoren van de benchmark op de prestatiegebieden milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Op de pagina's daarna worden per prestatiegebied de belangrijkste sub-indicatoren weergegeven. Bij de prestatievergelijking wordt gebruik gemaakt van de volgende pictogrammen:

- Boven het gemiddelde van de benchmark (+5%)
- Gelijk aan het gemiddelde van de benchmark (-5% tot +5%)
- Onder het gemiddelde van de benchmark (-5%)
- Geen opgave gedaan/ niet van toepassing

Voor de kostenindicatoren en de hoeveelheid restafval is de pictogramvolgorde omgedraaid. Voor een uitgebreide vergelijking kunnen de groepsrapportages van de benchmark huishoudelijk afval worden geraadpleegd. Op de laatste pagina van deze rapportage is een analyse op de prestaties weergegeven.

Kernprestaties

Milieu	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Hoeveelheid restafval (kg/ inw)	226	213	●
Afvalscheiding%	60%	58%	●

Kosten

Totale afvalbeheerkosten (€ / aansluiting)	€ 183	€ 181	●
--	-------	-------	---

Dienstverlening

Omvang dienstverlening (score)	314	272	●
--------------------------------	-----	-----	---

Regievaardigheden

Score regievaardigheden	19	17	●
-------------------------	----	----	---

Toelichting:

Op basis van de hierboven weergegeven kernprestaties is een integrale vergelijking te maken op milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Hoeveel restafval gaat er nog naar de verbrandingsoven (milieu), hoe hoog is het serviceniveau (dienstverlening) en welke kosten zijn met het afvalbeheer gemoeid?

De **hoeveelheid restafval** (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval) geeft aan in welke mate afval is voorkomen dan wel als grondstof is teruggebracht in de kringloop. Hoe lager de hoeveelheid restafval, hoe succesvoller het afvalbeleid vanuit milieu-optiek.

Het **afvalscheidingspercentage** geeft aan hoeveel procent van de totale afvalstroom huishoudelijk afval (inclusief grof afval) wordt gescheiden ten behoeve van hergebruik. Deze indicator kan worden vergeleken met de landelijke scheidingsdoelstelling van 75%.

Beide milieu-indicatoren zijn inclusief nascheiding. De hoeveelheid restafval is dus de ingezamelde hoeveelheid restafval minus de grondstoffen die met nascheiding uit het restafval zijn gefilterd.

De **totale afvalbeheerkosten** zijn de kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van de gemeentelijke zorgplicht. Deze kosten bestaan uit directe inzamelkosten, directe op- en overslagkosten, directe verwerkingskosten en indirecte kosten (waaronder overhead). Kwijtscheldingskosten en btw-compensatie, alsmede kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de gemeentelijke afvalstoffenheffing.

De omvang van de **dienstverlening** en de **regievaardigheden** zijn gekwantificeerd aan de hand van een vragen-scorelijst. Voor de berekening van de score wordt verwezen naar het handboek Benchmark Huishoudelijk Afval.

Milieu

Afvalscheidingsresultaten (in kg per inw. en %)

Huishoudelijk afval totaal	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Hoeveelheid restafval totaal	226	213	●
Afvalscheiding% totaal	60%	58%	●
Fijn huishoudelijk afval			
Hoeveelheid fijn restafval	189	190	●
Afvalscheiding% fijn huishoudelijk afval	55%	51%	●
Groente-, fruit- en tuinafval	114	102	●
Oud papier en karton	62	54	●
Kunststof verpakkingen	10,3	10,1	●
Glas verpakkingen	29,1	20,7	●
Textiel	4,4	3,8	●
Klein chemisch afval	1,7	1,2	●
Metalen verpakkingen	5,8	5,7	●
Drankenkartons	-	2,7	★
Blad	3,2	2,2	●
Luiers	-	1,3	★
Grof huishoudelijk afval			
Hoeveelheid grof restafval	37	23	●
Afvalscheiding% grof huishoudelijk afval	73%	80%	●
Grof tuinafval	30,4	26,6	●
Bruikbaar huisraad	1,5	4,3	●
Metalen	6,3	4,3	●
Elektr(on)ische apparaten	6,8	4,6	●
Hout	28,0	23,0	●
Puin	21,6	27,1	●
Overig gescheiden GHA	7,2	17,1	●

Afvalscheidingspotentieel (in kg per inw.)

Grondstoffen in het restafval	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C
Groente-, fruit- en tuinafval	83	60
Oud papier en karton	20	24
Kunststof verpakkingafval	14	21
Glas	8	7
Textiel	8	8

CO2-reductie (in kg per inw.)

CO2-reductie	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C
CO2-reductie	124	111

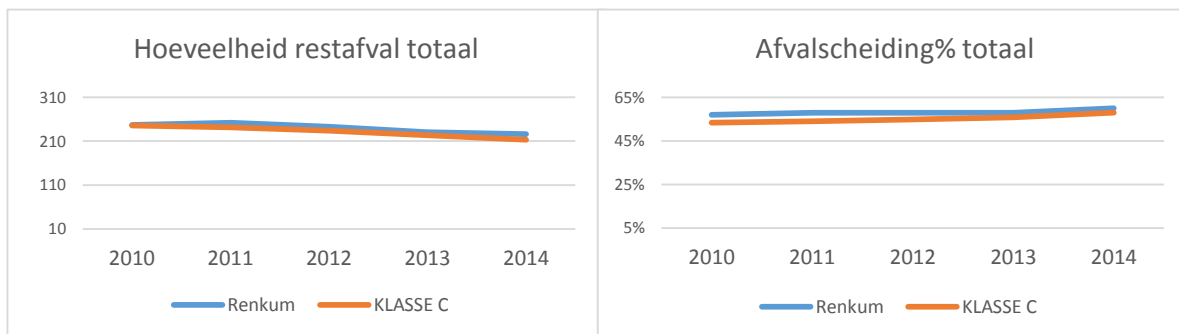
Toelichting:

De **afvalscheidingsresultaten** geven aan in welke mate de gemeente erin is geslaagd afval om huishoudelijk afval te voorkomen (preventie) of te scheiden en de hoeveelheid restafval te minimaliseren. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt naar fijn huishoudelijk afval en grof huishoudelijk afval. Daarnaast zijn de scheidingsprestaties van enkele afvalstromen afzonderlijk weergegeven. Alle indicatoren zijn inclusief nascheiding.

Het **afvalscheidingspotentieel** geeft aan wat er nog aan waardevolle grondstoffen in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeraanlyse van het fijn huishoudelijk restafval. De afvalscheidingsresultaten kunnen verder worden verbeterd door deze grondstoffen uit het restafval te halen (met behulp van stimuleringsmaatregelen).

Trend (in kg per inw. en %)

Renkum	2010	2011	2012	2013	2014	Momentum
Hoeveelheid restafval totaal	247	252	243	230	226	↓
Afvalscheiding%	57%	58%	58%	58%	60%	↑
Groente-, fruit- en tuinafval	81	82	81	100	114	↑
Oud papier en karton	68	68	63	61	62	↓
Kunststof verpakkingsafval	8,2	9,3	9,6	10,2	10,3	↑
Glas	29	29	28	29	29	↑
Textiel	5,4	5,2	5,9	3,8	4,4	↓
Klein chemisch afval	1,6	1,7	1,8	1,5	1,7	↑
Gescheiden grof afval	124	132	129	106	102	↓
Fijn restafval	211	212	205	192	189	↓
Grof restafval	37	40	38	39	37	↓

Toelichting:

De trend geeft aan in welke mate de afvalscheidingsresultaten verbeteren danwel verslechteren over de tijd. Daartoe wordt de prestatie in peiljaar 2014 vergeleken met het gemiddelde van de jaren 2010 t/m 2013.

Door de eigen trend te vergelijken met die van de benchmark (op de indicatoren restafval en afvalscheidings%) kan worden bepaald in hoeverre meer of minder progressie dan de benchmark wordt geboekt.

Indien de tabel met nullen is gevuld is er geen (volledige) trendopgave gedaan.

Kosten

Totale afvalbeheerkosten

	Kosten (in € per aansluiting)		
	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Directe kosten inzameling	€ 132	€ 104	●
Directe kosten verwerking	€ 49	€ 62	●
Indirecte kosten	€ 15	€ 30	●
Vergoedingen (Afvalfonds)	€ 12	€ 15	●
Totale afvalbeheerkosten	€ 183	€ 181	●

Directe kosten inzameling

	Kosten (in € per aangesloten aansluiting)			Kosten (in € per ton)		
	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Restafval	€ 48	€ 38	●	€ 113	€ 87	●
Groente-, fruit- en tuinafval	€ 43	€ 25	●	€ 128	€ 99	●
Oud papier en karton	€ 10	€ 9	●	€ 77	€ 74	●
Kunststof verpakkingen	€ 10	€ 10	●	€ 462	€ 404	●
Glas verpakkingen	€ 3	€ 3	●	€ 43	€ 64	●
Textiel	€ 0,0	€ 0,9	☆	€ 0	€ 93	☆
Klein chemisch afval	€ 0,6	€ 2,0	●	€ 155	€ 665	●
Metalen verpakkingen	€ 0,0	€ 0,2	☆	€ 0	€ 19	☆
Drankenkartons	€ 0,0	€ 2,1	☆	€ 0	€ 346	☆
Grof afval halen	€ 7	€ 6	●			
Milieustraat	€ 19	€ 18	●			

Directe kosten verwerking (incl. op- en overslag)

Restafval	€ 30	€ 49	●	€ 71	€ 109	●
Groente-, fruit- en tuinafval	€ 20	€ 14	●	€ 60	€ 52	●
Oud papier en karton	-€ 9	-€ 9	●	-€ 64	-€ 69	●
Kunststof verpakkingen	€ 0	€ 0	☆	€ 0	€ 31	☆
Glas verpakkingen	€ 0	€ 0	●	-€ 5	-€ 3	●
Textiel	€ 0	-€ 2	☆	€ 0	-€ 228	☆
Klein chemisch afval	€ 1	€ 2	●	€ 289	€ 494	●
Blik	€ 0	€ 0	☆	€ 0	-€ 9	☆
Drankenkartons	€ 0	€ 0	☆	€ 0	€ 35	☆
Grof huishoudelijk afval	€ 11	€ 11	●	€ 36	€ 36	●

Directe kosten totaal (inzameling + verwerking en op- en overslag)

Restafval	€ 79	€ 86	●	€ 185	€ 196	●
Groente-, fruit- en tuinafval	€ 63	€ 38	●	€ 188	€ 145	●
Oud papier en karton	€ 2	€ 1	●	€ 13	€ 7	●
Kunststof verpakkingen	€ 10	€ 10	●	€ 462	€ 408	●
Glas verpakkingen	€ 2	€ 3	●	€ 38	€ 61	●
Textiel	€ 0	€ 0	☆	€ 0	-€ 61	☆
Klein chemisch afval	€ 2	€ 2	●	€ 445	€ 786	●
Blik	€ 0	€ 0	☆	€ 0	€ 11	☆
Drankenkartons	€ 0	€ 2	☆	€ 0	€ 381	☆
Grof huishoudelijk afval	€ 37	€ 30	●			

Toelichting:

De **directe kosten inzameling** geven aan hoe hoog de kosten per afvalstroom en per aangesloten huisaansluiting zijn. Deze kosten bestaan uit directe personele kosten, directe voertuigkosten, kosten van de inzamelmiddelen en kosten van eventuele uitbesteding. Indien er sprake is van nascheiding zijn hier de kosten van nascheiding weergegeven. De kosten per ingezamelde ton geven een indicatie over de efficiency van inzamelen.

De **directe kosten verwerking** zijn weergegeven per aangesloten huisaansluiting en per afgevoerde ton afval, en zijn inclusief op- en overslagkosten en vereveningskosten (indien van toepassing). Daar waar de kosten met een min-teken zijn weergegeven worden opbrengsten verkregen.

De **indirecte kosten** zijn de kosten die niet direct zijn toe te rekenen aan een afvalstroom of inzamelactiviteit (bijv. beleidskosten, kosten huisvesting, servicedesk, HRM, ICT, etc.).

De vergoedingen Afvalfonds zijn de bedragen die worden verkregen van het bedrijfsleven voor de inzameling van verpakkingsafval en huishoudelijke apparaten.

De kosten zijn berekend per **aangesloten** huisaansluiting, ofwel per huisaansluiting waar de afvalstroom daadwerkelijk wordt ingezameld. Om deze reden kunnen de kosten niet zonder meer bij elkaar worden opgeteld tot de totale afvalbeheerkosten per aansluiting van het verzorgingsgebied.

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau

	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Inzameling grondstoffen	147	130	●
Inzameling restafval	60	48	●
Milieustraat	107	98	●
Totaal score dienstverlening	314	272	●

Halen aan huis (aantal ophaalrondes per jaar)

	Renkum Dekkings%	Renkum Ophaalrondes*	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Restafval	75%	52	28	●
Groente-, fruit- en tuinafval	75%	52	28	●
Oud papier en karton	100%	12	16	●
Kunststof verpakingsafval	100%	26	23	●
Glas	0%	0	0	☆
Textiel	100%	2	4	●
Metalen verpakkingen	0%	0	0	☆
Drankenkartons	0%	0	0	☆

* gemiddeld aantal ophaalrondes

Verzamelcontainers (voorzieningdichtheid)

	Renkum Dekkings%	Renkum Dichtheid	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Restafval	25%	29	29	●
Groente-, fruit- en tuinafval	0%	0	112	☆
Oud papier en karton	0%	0	456	☆
Kunststof verpakingsafval	0%	0	1753	☆
Glas	100%	478	467	●
Textiel	100%	2388	1822	●
Metalen verpakkingen	0%	0	1421	☆
Drankenkartons	0%	0	1262	☆
Luiers	0%	0	0	☆
Blad	0%	0	0	☆

Milieustraat

	Renkum 2014	Benchmark KLASSE C	Renkum t.o.v. KLASSE C
Aantal afvalstromen milieustraat	22	21	●
Openingsuren door de week	29	29	●
Openingsuren zaterdag	6	6	●
Aantal huishoudens per milieustraat	14330	20966	●

Toelichting:

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik maakt van de service) worden scores toegerekend. De **dienstverleningsscore** bestaat uit drie sub-scores: voor de inzameling van grondstoffen, de inzameling van restafval (inclusief grof restafval) en de milieustraat. Een lage score voor restafval niet per definitie slecht hoeft te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

Bij halen aan huis is weergegeven bij hoeveel procent van de huishoudens in het verzorgingsgebied de haalservice wordt geboden (= dekkings%) en hoeveel **ophaalrondes per jaar** worden gehouden.

Bij verzamelcontainers is eveneens weergegeven hoeveel procent van de huishoudens in het verzorgingsgebied zijn aangesloten op deze voorziening en wat de voorzieningdichtheid is (= **aantal huishoudens per verzamelcontainer**). Hoe lager dit kengetal is hoe hoger de dichtheid.

Bepalend voor het dienstverleningsniveau van de milieustraat is onder meer de hoeveel afvalstromen die er ingeleverd kunnen worden en hoe ruim de openingstelling is.

Regievaardigheden

	Renkum	Benchmark KLASSE C
Totaalscore regievaardigheden	19	17

Beleidsregie

	Renkum	Benchmark KLASSE C
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✓	86%
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✓	73%
Kaders en ambities t.a.v. huishoudelijk afval zijn door de Raad vastgesteld	✓	81%
Er worden regelmatig afvalsorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✓	100%
Er worden regelmatig afvalsorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✓	24%
Er wordt periodiek (eens per 5 jaar) een bewonersonderzoek uitgevoerd	✗	77%

Burgerregie

Gemeente onderhoudt actief contact met bewonersorganisaties	✗	59%
Gemeente maakt gebruik van buurtpanels	✗	41%
Op basis van bewonersconsultatie wordt de afvalinzameling geoptimaliseerd	☆	60%
Er is een klachtenprotocol aanwezig	✓	95%
Afvalklachten worden geregistreerd en regelmatig op soort geanalyseerd	✓	86%
Kwaliteitseisen afvalinzameling zijn bekend bij burgers	✗	55%

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✓	95%
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats	✗	55%
Er vindt registratie van bezoekers milieustraat plaats (aantal per dag)	✓	64%
Prestatie-indicatoren maken deel uit van Planning & Control cyclus	✓	59%
Er vindt uren- en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✓	81%
Er bestaat goed inzicht in de doelmatigheid van de inzamelactiviteiten	✓	64%
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✓	85%

Opdrachtgeversregie

Tussen opdrachtgever en uitvoerende dienst/afdeling is een contract (DVO, SLA) afgesloten	✓	89%
Rollen en verantwoordelijkheden tussen opdrachtgever en -nemer zijn helder	✓	89%
Er zijn controleerbare kwaliteitseisen afgesproken (bijv. mbt verzamelcontainers)	✓	78%
Kwaliteitseisen worden regelmatig gecontroleerd dmv kwaliteitsrondes	✓	76%
De inzameldienst stelt periodiek rapportages op met kpi's	✓	94%
Kosten worden verrekend op resultaatbasis	✓	50%

Toelichting:

Er worden vier soorten regievaardigheden onderscheiden:

- **Beleidsregie:** de mate waarin beleid wordt geëvalueerd en geformuleerd op huishoudelijk afvalbeheer.
- **Burgerregie:** de mate waarin de burger wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling en uitvoering van het afvalbeheer.
- **Informatiesturing:** de mate waarin op basis van identificatie en registratie managementinformatie wordt gegenereerd en bijsturing plaatsvindt.
- **Opdrachtgeversregie:** de mate waarin contractmanagement wordt uitgevoerd (in geval van uitbesteding van inzamelwerkzaamheden).

In de eerste kolom is weergegeven of het betreffende item al dan niet is toegepast bij de gemeente (een sterretje betekent dat het item niet van toepassing is of dat er geen opgave is gedaan). In de tweede kolom is aangegeven bij hoeveel procent van de benchmarkdeelnemers het item is toegepast.

Analyse

Op hoofdlijnen

Op twee van de vier prestatiegebieden doet Renkum het beter dan de benchmark (KLASSE C): , dienstverlening, regievaardigheden.

Milieuprestaties

Met 226 kg per inwoner heeft Renkum meer restafval dan gemiddeld (=213 kg/inw). De best presterende in KLASSE C heeft 148 kg/inw. Het scheidingspercentage (incl. puin en grond) van Renkum bedraagt 60% en is gemiddeld. Er wordt nog niet voldaan aan de landelijke doelstelling van 75%.

Het fijn huishoudelijk afval wordt goed gescheiden: 55% t.o.v. 51% gemiddeld. Dit is met name te danken aan goede scheiding van gft, papier, glas, textiel. Mogelijkheden om de hoeveelheid restafval verder te reduceren liggen bij de afvalstromen gft, glas. Hiervan zit nog relatief veel in het restafval.

Het grof huishoudelijk afval wordt matig gescheiden: 73% t.o.v. 80% gemiddeld. De hoeveelheid grof restafval (incl. verbouwingsrestafval) van Renkum bedraagt 37 kg per inwoner en is hoger dan gemiddeld. De best-presterende in KLASSE C heeft 1 kg grof restafval per inwoner.

Kostenprestaties

Met € 183,- per aansluiting zijn de totale afvalbeheerkosten van Renkum gemiddeld. Een grote kostencomponent in de afvalbeheerkosten zijn de inzamelkosten (72% van de totale kosten). Met € 132,- per aansluiting aan directe inzamelkosten is Renkum duurder dan de andere gemeenten in KLASSE C (gemiddelde is € 104,- per aansl.).

De verwerkingskosten per aansluiting van Renkum zijn over het algemeen lager dan gemiddeld. De verwerkingskosten per aansluiting zijn een resultante van de hoeveelheid afval die wordt afgevoerd en de tarieven die er voor betaald moeten worden (of opbrengsten die worden verkregen). De totale indirecte kosten (communicatie, beleid, handhaving, perceptiekosten, overhead, etc.) bedragen € 15,- per aansluiting en zijn lager dan gemiddeld (= € 30,- per aansl.).

Dienstverlening

De omvang en intensiteit van de dienstverlening die de gemeente biedt aan de burgers wordt in deze benchmark uitgedrukt in een dienstverleningscore. Voor Renkum is deze hoger dan gemiddeld. De dienstverlening ten aanzien van de inzameling van grondstoffen is hoger dan dat van andere gemeenten in KLASSE C. Voor (grof) restafval is de dienstverlening eveneens hoger dan gemiddeld. Een lage dienstverlening voor (grof) restafval hoeft overigens niet per definitie slecht te zijn. Het bevordert de afvalscheiding. De milieustraat levert een hoger dan gemiddeld dienstverleningsniveau.

Vaardigheden

Op regievaardigheden scoort Renkum over het algemeen bovengemiddeld.